

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6CoP/17/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215204011
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4215204011.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, vo veci starostlivosti súdu o maloletého I. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, dieťa rodičov matky Mgr. G. P., P., nar. XX. XX. XXXX, bytom V. XX, zastúpenej AK Neuschlová, s.r.o., so sídlom Dostojevského rad 5, Bratislava, IČO: 36 861 359, v mene ktorej vykonáva advokáciu ako konateľka a advokátka Mgr. Zuzana Neuschlová, a otca Mgr. I. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. XX, V., zastúpeného JUDr. Alžbetou Darinou Michalkovou, advokátkou so sídlom Kolárska 4, Bratislava, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu na čas do rozvodu, o odvolaní matky a otca proti uzneseniu Okresného súdu Komárno z 13. apríla 2015 č. k. 9P/81/2015-66, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti o zverení maloletého I. P., nar. XX. XX. XXXX do osobnej starostlivosti matky a určenia vyživovacej povinnosti otca na maloletého m e n í tak, že návrh z a m i e t a .

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti o úprave styku otca sa maloletým I. P., nar. XX. XX. XXXX p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie a zveril maloletého I. P., nar. XX. XX. XXXX do osobnej starostlivosti matky a otcovi upravil styk s maloletým tak, že otec je oprávnený sa s maloletým stretávať každý párný týždeň v mesiaci od soboty 9.00 hod. do nedele 15.00 hod. Matke uložil povinnosť dieťa pripraviť a odovzdať otcovi a otcovi povinnosť dieťa matke riadne a včas vrátiť v mieste bydliska maloletého dieťaťa. Zároveň otcovi uložil povinnosť platiť výživné na maloletého vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa mesačne vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 75 ods. 6, § 76 ods.1 písm. a/ a § 102 ods. 1, 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj ako „OSP“), ako aj zisteným skutkovým stavom. Mal za preukázané, že rodičia dieťaťa spolu nežijú a nevedia sa dohodnúť na úprave styku, resp. doterajší styk maloletého s otcom je realizovaný nepravidelne a premenlivo, čo vyvoláva u maloletého stres. Preto považoval za účelné dočasne upraviť pomery účastníkov konania predbežným opatrením. S poukazom na skutočnosť, že maloletý je v súčasnosti v osobnej starostlivosti matky, u ktorej má vytvorené riadne podmienky pre všestranný rozvoj, je na matku citovo naviazaný, predškolské zariadenie a pediatra navštevuje v Nových Zámkoch, súd maloletého dočasne zveril do osobnej starostlivosti matky. Zároveň bol presvedčený o potrebe zachovania styku otca s maloletým a za postačujúcu považoval úpravu v rozsahu vyjadrenom vo výroku uznesenia. V časti týkajúcej sa určenia vyživovacej povinnosti otca na maloletého určil v zmysle zákonných ustanovení vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa bez ohľadu na jeho príjem, keď predbežným opatrením je možné určiť výživné len v nevyhnutnej miere.

Proti tomuto uzneseniu súdu prvého stupňa v časti výroku o výživnom podala v zákonnej lehote odvolanie matka, domáhajúc sa zmeny napadnutého uznesenia a vyhovenia jej návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v časti vyživovacej povinnosti otca k maloletému. Odvolanie odôvodnila skutočnosťou, že suma súdom určeného výživného nezodpovedá zákonom predpokladanej nevyhnutnej miere výživného a nepostačuje ani na uspokojenie základných životných potrieb maloletého, ako aj tým, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázala na dôvodovú správu k Zákonu o rodine, v zmysle ktorej by súdy nemali určovať výživné v rozsahu nedostačujúcom potrebám maloletého dieťaťa, ak možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodiča umožňujú hradiť výživné v potrebnej výške. Tvrdila, že nevyhnutné náklady na zabezpečenie základných potrieb maloletého niekoľkonásobne prevyšujú sumu súdom určeného výživného, o čom doložila listinné dôkazy. Zároveň poukázala na možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca, ktoré umožňujú otcovi platiť výživné v sume vyššej ako 30 % životného minima. V ostatnej časti považovala uznesenie za správne.

Proti všetkým výrokom uvedeného uznesenia podal odvolanie aj otec maloletého a žiadal napadnuté uznesenie zmeniť v úprave styku otca s maloletým v rozsahu, že otec je oprávnený prevziať si maloletého každý týždeň v piatok o 19.00 hod. do nasledujúcej nedele do 19.00 hod a od 01. 07. 2015 od 9.00 hod. do 15. 07. 2015 do 19.00 hod., od 01. 08. 2015 od 9.00 hod. do 15. 08. 2015 do 19.00 hod. Zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky považoval za nedôvodné, keď mal za to, že matka v návrhu neosvedčila skutočnosť, že maloletému hrozí bezprostredná ujma, ak jej ho súd nezverí do osobnej starostlivosti. Práve matka so synom odišla zo spoločnej domácnosti a proti tomuto konaniu nijako nezakročil. Pokiaľ ide o plnenie si vyživovacej povinnosti poukázal na to, že sám na účet matky dobrovoľne poslal 20. 03. 2015 nedoplatok na výživnom v sume 350,- eur a 16. 04. 2015 výživné v sume 50,- eur. Trval na svojom práve stretávať sa so synom častejšie, vyzdvihol, že matka žiadnym spôsobom v konaní neosvedčila jeho neschopnosť postarať sa o syna, preto by nemal byť v styku so synom obmedzovaný.

K odvolaniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník a uviedol, že sa k výške matkou požadovaného výživného vyjadriť nevie, nakoľko matka v tomto smere nepredložila žiadne doklady o výške príjmov otca maloletého dieťaťa.

Kolízny opatrovník sa vyjadril aj k odvolaniu otca a uviedol, že v časti úpravy styku otca s maloletým navrhuje uznesenie zmeniť tak, že otec je oprávnený stretávať sa so synom každý párný týždeň v mesiaci od piatka od 17.00 hod. do nedele do 18.00 hod. Poukázal na skutočnosť, že maloletý má u matky vytvorené podmienky pre jeho všestranný vývoj a otec má s maloletým dobrý vzťah a je potrebný pravidelný kontakt otca so synom pre posilnenie vzájomných citových väzieb. Výšku výživného navrhol upraviť na sumu 50,- eur mesačne.

K odvolaniu otca sa vyjadrila matka a uviedla, že spoločnú domácnosť aj so synom opustila pre správanie sa otca. Rozhodnutie v časti úpravy styku otca s maloletým považovala za správne, nevidela dôvod na úpravu styku otca s maloletým na každý víkend v mesiaci, pretože by potom stratila možnosť tráviť so synom voľný čas. Poukázala na podmienky v domácnosti starej mamy maloletého, v ktorej sú vytvorené všetky vhodné podmienky na riadnu starostlivosť o maloletého. Nesúhlasila s tvrdením otca, že nie je dôvod zaviazat' ho predbežným opatrením k povinnosti platiť výživné, pretože na výživu maloletého začal prispievať až po podaní návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, dovtedy na dieťa finančne neprispieval. V ďalšom sa pridržiavala svojich tvrdení obsiahnutých v odvolaní proti napadnutému uzneseniu.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po preskúmaní napadnutého uznesenia (§ 212 ods. 2 OSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) dospel k záveru, že napadnuté uznesenie v časti, v ktorej súd prvého stupňa rozhodol o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky a v časti určenia vyživovacej povinnosti otca, je ho potrebné zmeniť podľa § 220 OSP, keďže neboli splnené podmienky ani na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie a návrh zamietnuť a v časti, v ktorej súd prvého stupňa upravil styk otca s maloletým dieťaťom podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdiť.

Podľa § 102 ods. 1 prvej vety, 2 OSP, ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. V konaní, ktoré môže súd začať aj bez návrhu, úkony podľa odseku 1 vykoná aj bez návrhu.

Podľa § 75 ods. 1, 2 OSP predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu. Návrh má okrem náležitostí návrhu podľa § 79 ods. 1 obsahovať opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy alebo potreby dočasnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa v záujme maloletého dieťaťa; ak ide o odovzdanie dieťaťa do starostlivosti fyzickej osoby, ktorá nie je blízkou osobou maloletého dieťaťa, k návrhu musí byť doložený doklad preukazujúci zapísanie do zoznamu žiadateľov podľa osobitných predpisov. Z návrhu musí byť zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ domáhať návrhom vo veci samej. Návrh musí ďalej obsahovať aj označenie fyzickej osoby, ktorej má byť maloleté dieťa zverené do starostlivosti, alebo označenie zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, do ktorého má byť maloleté dieťa umiestnené. Návrh podľa odseku 8 musí obsahovať aj výšku zábezpeky na náhradu ujmy.

Podľa § 75 ods. 6 OSP súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania.

Podľa § 76 ods. 1 písm. a/ OSP predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere.

Zmyslom predbežného opatrenia je poskytnutie dočasnej ochrany oprávnenému účastníkovi a zabránenie ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia, a to napriek tomu, že súd nemá náležite zistený skutkový stav. Je to procesný inštitút, ktorý umožňuje rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. Aby však súd mohol poskytnúť ochranu nariadením predbežného opatrenia musí byť aspoň osvedčené, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, ktoré vyžadujú dočasnú úpravu, táto dočasná úprava je potrebná, pričom v právnych vzťahoch účastníkov sa ňou nevytvorí nenávratný stav a zároveň neprimeraným spôsobom sa nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi. Navyiac, predbežné opatrenie možno nariadiť len pokiaľ nie sú splnené podmienky pre konečné rozhodnutie, pričom svoje opodstatnenie stráca, len čo súd poskytne porušeným alebo ohrozeným právam definitívnu ochranu. V ust. § 74 až § 77 OSP sú uvedené predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia, jeho dôsledky i zánik. Výrokom nariadeného predbežného opatrenia sa nesmie prejudikovať výrok rozhodnutia vo veci samej, teda nemožno ním predchádzať konečné riešenie vyživovacej povinnosti rozhodnutím vo veci samej.

Pri predbežnom opatrení, predpokladom ktorého je potreba urýchlenej dočasnej úpravy pomerov maloletého, sa súd spravidla nevyhne tomu, že ním nariaďované predbežné opatrenie bude mať - hoci aj len dočasne - zhruba rovnaký obsah, ako rozhodnutie vo veci samej. Súd ale v žiadnom prípade nesmie nariadiť také predbežné opatrenie (predbežné opatrenie takého obsahu), ktorým by znemožňoval alebo mimoriadne sťažoval obnovenie pôvodného stavu.

Nariadenie predbežného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. Pri nariaďovaní predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia o veci. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o predbežnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 120 a nasl. OSP). Pre nariadenie predbežného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Pre účely preskúmvanej veci treba zdôrazniť, že v dôsledku osobitej povahy konania a rozhodovania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nie je potrebné dbať

na tie formálne požiadavky, ktoré zákon predpisuje pre proces dokazovania vytvárajúci podklady pre rozhodnutie vo veci samej. Keďže sa procesné predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia iba osvedčujú, a to spravidla listinami, nie je súd pred rozhodnutím o predbežnom opatrení povinný vytvoriť účastníkom konania procesnú možnosť vyjadriť sa k obsahu listín, z ktorých vyvodzuje závery o splnení predpokladov pre nariadenie predbežného opatrenia.

Druhy predbežných opatrení sú v ust. § 76 ods. 1 OSP vymedzené exemplifikatívne, teda predmetné ustanovenie uvádza len niektoré príklady predbežných opatrení, ktoré môže súd nariadiť. Z toho vyplýva, že súd by mohol nariadiť aj predbežné opatrenie iného obsahu, resp. spojiť viaceré druhy predbežných opatrení na dosiahnutie predbežnej ochrany účastníka. Ak súd dospeje k záveru, že návrhom požadované predbežné opatrenie svojim obsahom zodpovedá účelu a cieľu zabezpečenia, predbežné opatrenie nariadi v požadovanom znení.

Z obsahu spisu vyplýva, že na Okresnom súde Bratislava V sa vedie konanie v právnej veci navrhovateľa I. P. proti odporkyni G. P. pod. sp. zn. 20P/328/2014 o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k mal. I. P., nar. XX. XX. XXXX na čas po rozvode, ktoré konanie sa začalo 03. 12. 2014 a doposiaľ nebolo právoplatne skončené. Matka maloletého dieťaťa doručila dňa 18. 03. 2015 súdu prvého stupňa návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu a žiadala predbežným opatrením o zverenie maloletého I. do jej osobnej starostlivosti, úpravu styku otca s maloletým dieťaťom a zaviazanie otca maloletého dieťaťa na platenie výživného mesačne v sume 250,- eur., o jej návrhu súd rozhodol napadnutým uznesením.

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa nepostupoval v súlade s vyššie uvedenými zákonnými ustanoveniami, keď predbežným opatrením rozhodol o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti matky a o povinnosti otca platiť výživné na maloletého a predbežné opatrenie nariadil bez toho, aby si ozrejmil potrebnosť dočasnej úpravy. V predmetnom prípade nebol osvedčený zákonný predpoklad na nariadenie navrhovaného predbežného opatrenia. Z obsahu spisu, z vyjadrenia oboch rodičov je zrejmé, že maloletý žije v súčasnosti s matkou v dome starej matky, matka sa o neho riadne stará a otec proti tomu nemá a nemal žiadne námietky. Taktiež zo šetrenia kolízneho opatrovníka vyplýva, že maloletý má u starej matky vytvorené vhodné bytové a sociálne pomery pre zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloleté dieťa. Za takejto situácie a zisteného skutkového stavu nebolo potrebné, aby súd zveril dieťa zveril do osobnej starostlivosti niektorého z rodičov. Dôvodom na nariadenie uvedeného predbežného opatrenia, je potreba dočasnej úpravy pomerov v prípade, ak o dieťa nie je náležite postarané alebo starostlivosť je na ujmu dieťaťa, čo v konaní preukázané nebolo. Preto odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a návrh v tejto časti zamietol.

Rovnako tak nebola v konaní matkou osvedčená potreba nariadenia predbežného opatrenia o uložení povinnosti otcovi platiť výživné na maloletého o výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepinoleté dieťa, keď matka nepreukázala, že v prípade nenariadenia predbežného opatrenia by mohla vzniknúť značná alebo neodstrániteľná ujma. Odvolací súd nezistil také závažné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali úpravu výkonu rodičovských práv a povinností formou predbežného opatrenia, nakoľko o maloletého je riadne postarané a v tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na odvolanie otca a vyjadrenie matky, ktorí zhodne uviedli, že otec platí na maloletého výživné v sume 50,- eur mesačne dobrovoľne. Otec svoj úmysel prispievať na maloletého aj naďalej nijako nespochybnil.

Z vyššie uvedených dôvodov na podklade listinných dôkazov odvolaciemu súdu predložených, jednoznačne nevyplývajú zákonné predpoklady, ktoré by odôvodňovali nariadenie predbežného opatrenia v zmysle návrhu matky podľa § 76 ods. 1 písm. a/ OSP. Matka v návrhu, či v odvolaní, neopísala a nepreukázala a ani z listinných dôkazov nevyplýva nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy alebo potreby dočasnej úpravy pomerov maloletých detí. Na základe vyššie uvedeného, odvolací súd komplexne posúdil všetky jemu predložené dôkazy a tvrdenia a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Po preštudovaní spisového materiálu, výroku napadnutého uznesenia a jeho odôvodnenia v časti, v ktorej súd upravil predbežným opatrením styk otca s maloletým synom odvolací súd konštatuje, že sa s rozhodnutím súdu prvého stupňa ako aj s jeho odôvodnením v tejto časti stotožňuje a naň poukazuje. Na zdôraznenie správnosti odvolací súd dodáva, že bolo potrebné zabezpečiť ochranu záujmov maloletého dieťaťa, ktoré musí psychicky čeliť vzťahovým problémom jeho rodičov a na dieťa má celá táto situácia evidentný dopad. Nariadením predbežného opatrenia súd neprejudikoval rozhodnutie vo veci samej a samozrejme toto rozhodnutie má len dočasný charakter. Je v záujme predovšetkým maloletého a odvolací súd predpokladá, že aj v záujme rodičov, aby celá táto situácia bola vyriešená čo najrýchlejšie a pokiaľ možno, aby čo najmenej poznačila psychický a fyzický vývoj maloletého, pre ktorého rozpad vzťahu medzi jemu najbližšími a najmilujúcejšími osobami musí byť nesmierne stresujúcou záležitosťou. Odvolací súd v tejto súvislosti apeluje na rodičov, aby v záujme maloletého preňho vytvárali také prostredie, v ktorom bude čo najmenej pociťovať rozpad ich vzťahu. Za situácie vyplývajúcej z obsahu listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v spise, ako aj vzhľadom na vykonané šetrenia, na nezistené nedostatky v starostlivosti oboch rodičov o maloletého, s ohľadom na vek a psychický stav maloletého a najmä s ohľadom na zachovanie vzájomných citových väzieb a na ochranu záujmov maloletého bolo nevyhnutné nariadiť predbežným opatrením styk otca s maloletým a to do času, kým nebude rozhodnuté vo veci samej, rozsahu stanovenom vo výroku napadnutého uznesenia. Odvolací súd musí v tomto smere prisvedčiť matke a umožniť aj jej tráviť víkendy s maloletým synom. Je pravdou, že dieťa sa fakticky nachádza u matky celý týždeň, ale v priebehu pracovných dní, keď si rodič musí plniť vlastné pracovné, či študijné aktivity a plniť povinné aktivity dieťaťa súvisiace, či už so školou, záujmovými krúžkami, musí tomu prispôbiť režim dieťaťa, rovnako ako aj svoj a na voľnočasové aktivity veľa priestoru nezostáva. Odvolací súd preto považoval za potrebné rovnako ako otcovi, aj matke umožniť tráviť čas s dieťaťom cez víkendové dni, v ktorých sa dieťa, či rodič, nemusia venovať pracovným, školským povinnostiam a celkový režim celej rodiny býva spravidla uvoľnenejší a benevolentnejší.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd mal za to, že boli splnené zákonné predpoklady, ktoré odôvodňovali nariadenie predbežného opatrenia v časti úpravy styku otca s maloletým synom tak, ako o ňom rozhodol súd prvého stupňa v napadnutom uznesení. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd komplexne posúdil všetky jemu predložené dôkazy, výpovede a tvrdenia a rozhodol v tejto časti tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.